

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/90/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514206059
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2514206059.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: P. C., narodený X.X.XXXX, hlásený pobyt bezdomovca T., o zaplatenie 3.798,16 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti výroku II., III. rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 4C/26/2015-75 zo dňa 17.10.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. v napadnutej časti o zaplatenie úroku vo výške 17,90 % ročne zo sumy 3.798,16 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 273,03 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a v napadnutom výroku III. o nároku na náhradu trov konania **p o t v r d z u j e.**

II. Žalovaný **m á n á r o k** voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom uvedeným v záhlaví súd prvej inštancie výkonom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.071,19 eur a 5,0%-ný ročný úrok z omeškania zo sumy 3.798,16 eur od 22.08.2014 až do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výkonom II. žalobu v časti o zaplatenie sumy 3,24 eur, v časti o zaplatenie sumy 60 eur, v časti o zaplatenie 17,9%-ného ročného úroku zo sumy 3.798,16 eur od 22.08.2014 až do zaplatenia a v časti o zaplatenie 5,0%-ného ročného úroku z omeškania zo sumy 273,03 eur od 22.08.2014 až do zaplatenia zamietol, výkonom III. rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24,50% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Uvedený rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 52, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 261 ods. 1, ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, § 1 ods. 1, ods. 2 veta prvá, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že úverovú zmluvu uzatvorili dňa 1.2.2013 žalobca ako podnikateľský subjekt a žalovaný ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanému bezúčelový úver/pôžičku vo výške 4.000 eur s fixnou úrokovou sadzbou 17,90 % ročne, pri RPMN vo výške 20,67 % a priemernej RPMN ku dňu podpisu úverovej zmluvy vo výške 19,37 % ročne, s poplatkom za správu úverového účtu vo výške 1,99 eur mesačne, so 120-timi anuitnými splátkami po 72,23 eur splatnými vždy k 25. dňu v kalendárnom mesiaci, s termínom 1. splátky 25.2.2013, so splatnosťou úveru 25.1.2023. Úver mal byť splácaný inkasom z osobného účtu

žalovaného v banke. Žalovaný mal žalobcovi splatiť spolu sumu 8.906,40 eur. Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 28.7.2014 žalobca z dôvodu nesplácania úveru vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu vo výške 4.085,70 eur s príslušenstvom najneskôr do 19.8.2014. Z Výpisu z účtu žalovaného za obdobie od 1.2.2013 do 28.2.2013 súd prvej inštancie zistil, že žalovanému bola dňa 1.2.2013 pripísaná na účet suma 4.000 eur a dňa 25.2.2013 odpísaná suma 74,22 eur titulom splátky úveru s poplatkami.

4. Vecne argumentoval v zamietajúcom výroku súd prvej inštancie tým, že v súdenom spore sa jedná o spotrebiteľský úver. Uzatvorenou úverovou zmluvou sa žalovaný zaviazal splatiť žalobcovi úver spolu s príslušenstvom, t. j. dohodnutým úrokom vo výške 17,90 % ročne. Žalobca listom zo dňa 28.7.2014 zosplatnil celú nesplatenú časť úveru a vyzval žalovaného na jeho splatenie najneskôr do 19.8.2014. Žalovaný bol tak povinný zaplatiť žalobcovi dohodnutý úrok z úveru iba do zosplatenia úveru, čo predstavuje sumu 273,03 eur. Súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu zamietol, nakoľko v zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Pohľadávku žalobcu (tzv. istinu) predstavuje suma 3.798,16 eur, ostatné nároky žalobcu, teda úroky, úroky z omeškania a náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú len jej príslušenstvom, pričom príslušenstvo samotné už ďalšie príslušenstvo nemá a teda nie je možné ho ani priznať. K uplatneným poplatkom (3,24 eur a 60 eur) súd prvej inštancie uviedol, že na ne žalobca nárok nemá, nakoľko zo žiadnej žalobcom predloženej listiny takýto nárok žalobcu nevyplýva.

5. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 24,50 %. Žalobca bol úspešný v časti o zaplatenie sumy 4.861 eur (3.798,16 eur istina + 273,03 eur úrok z úveru do zosplatenia + 789,81 eur 5,00 % ročný úrok z omeškania zo sumy 3.798,16 eur), čo predstavuje 62,25% uplatneného nároku a neúspešný bol v časti o zaplatenie sumy 2.947,53 eur (3,24 eur sankčné poplatky + 60 eur poplatky za upomienky + 2.827,52 eur titulom 17,90 % úroku zo sumy 3.798,16 eur od 22.08.2014 + 56,77 eur titulom úroku z omeškania z kapitalizovaného úroku z úveru vo výške 273,03 eur), čo predstavuje 37,75 % uplatneného nároku. Pomer úspechu a neúspechu žalobcu v spore teda je 62,25% : 37,75% a čistý úspech žalobcu v spore je 24,5% (62,25% - 37,75%).

6. Proti zamietajúcejmu výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie úroku vo výške 17,90 % ročne zo sumy 3.798,16 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 273,03 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a proti výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania podal odvolanie žalobca z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení z ktorých priamo, resp. výkladom, resp. cez analogiu legis vyplýva záver, že nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalobca poukazuje na fakt, že zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatenia a tento sa ďalej (t. j. po zosplatení celého dlhu) nenavýšuje. Práve z tohto dôvodu nejde podľa žalobcu o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navýšovaniu nárokov veriteľov. V ďalšom citoval ustanovenia § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, z komentára Iura Edition, z Dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z. z., z rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017 z 29.5.2018, sp. zn. 8Co/138/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 6Co/78/2018 z 18.4.2018, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/12/2017 z 31.1.2017, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/23/2017 z 29.11.2017, sp. zn. 43Co/28/2017 z 27.2.2018, sp. zn. 43Co/7/2018 z 31.5.2018, sp. zn. 14Co/542/2016 z 13.6.2017, sp. zn. 43Co/19/2017 z 29.11.2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/116/2017 z 19.6.2018, sp. zn. 8Co/193/2017 z 7.12.2017, sp. zn. 7Co/366/2017 z 30.11.2017, sp. zn. 7Co/326/2017 z 31.5.2018, sp. zn. 7Co/203/2017 z 19.7.2018, sp. zn. 25Co/219/2017 z 13.12.2017, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/346/2017 z 28.9.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/36/2018 z 13.9.2018, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo 212/2014 z 21.8.2014, sp. zn. 4Cob/62/2007, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/143/2017 z 19.4.2018. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie v plnom rozsahu.

7. Žalovaný odvolanie nepodal, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok v napadnutej časti zamietajúceho výroku II. a v napadnutom výroku III. o nároku na náhradu trov konania v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu (§ 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti zamietajúceho výroku II. a v napadnutom výroku III. o nároku na náhradu trov konania vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Už právoplatným výrokom I. rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.071,19 eur, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.798,16 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a právoplatným výrokom II. rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 3,24 eur a sumy 60 eur. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal zamietajúci výrok II. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 17,90 % ročne zo sumy 3.798,16 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 273,03 eur od 22.8.2014 do zaplatenia zamietol a výrok III. rozsudku o nároku na náhradu trov konania, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 24,50 %. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne zamietol žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 17,90 % ročne zo sumy 3.798,16 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 273,03 eur od 22.8.2014 do zaplatenia.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 1.2.2013 bola medzi žalobcom ako bankou a žalovaným ako klientom uzatvorená Úverová zmluva č. 30475, na základe ktorej zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému bezúčelový úver v sume 4.000 eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť predmetný úver v 120 mesačných anuitných splátkach vo výške 72,23 eur so splatnosťou vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca s termínom splatnosti prvej anuitnej splátky dňa 25.2.2013 a splatnosťou úveru dňa 25.1.2013. Úroková sadzba bola dohodnutá na 17,90 % ročne, výška RPMN predstavovala 20,67 %, priemerná hodnota RPMN predstavovala 19,37 %, s tým, že celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť je 8.906,40 eur. Listom zo dňa 28.7.20014 - Výzva na predčasné splatenie úveru oznámil žalobca žalovanému, že rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a vyzval žalovaného na úhradu celého dlhu vo výške 4.085,70 eur s príslušenstvom najneskôr do 19.8.2014. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 17,90 % ročne zo sumy 3.798,16 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 273,03 eur od 22.8.2014 do zaplatenia dôvodiac, že povinnosť platiť úroky trvá len do zosplatenia úveru a úroky i úroky z omeškania tvoria príslušenstvo pohľadávky, pričom príslušenstvo samotné už ďalšie príslušenstvo nemá. Žalobca s týmito závermi súdu prvej inštancie nesúhlasil a poukazoval na to, že nárok veriteľa na dohodnutý zmluvný úrok nie je viazaný na zosplatenie dlhu ale na vrátenie úveru a zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatenia a tento sa ďalej po zosplatení nenavýšuje.

11. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového

poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

12. Ako prvé žalobca v odvolaní namietal, že jeho nárok na zaplatenie úroku po zosplatnení úveru je daný, keďže úrok z úveru je nárokom, ktorý nemá vplyv na omeškanie dlžníka, ani na zosplatnenie úveru, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

15. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

16. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

17. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

18. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

19. Žalobca správne poukazoval na to, že má v zmysle ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nárok na zaplatenie úroku v dojednanej výške (inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona). Jeho tvrdenie, že jeho nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia (teda aj po zosplatnení úveru) vychádzajúce z druhej vety ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je však potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta Obchodného zákonníka). Uvedené ustanovenia právnej normy (spolu s § 497 Obchodného zákonníka) teda explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka, umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru.

20. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení, odvolací súd ďalej uvádza, že aplikačná prax súdov sa touto otázkou už zaoberala, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v tomto smere, na ktorého odôvodnenie v preskúmanom rozsudku odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, sa žiada zdôrazniť, že závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4Obo 143/98 z 1.7.2000), boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co 30/2012-145 z 30.5.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, Ústavný súd SR v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Hoci žalobca v odvolaní opakovane vyjadruje nesúhlas s rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 z 1.7.2000, odvolací súd nenachádza dôvod odchyliť sa od právneho názoru v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru prezentovaného v uvedených rozhodnutiach. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá a citoval z rozhodnutí krajských súdov, podľa ktorých rozhodnutí má veriteľ nárok na zaplatenie úroku až do okamihu ich reálneho vrátenia peňažných prostriedkov. K uvedenému odvolací súd uvádza, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.4.2018, sp. zn. 15Co/193/2018 z 7.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/221/2016 z 28.11.2017, sp. zn. 24Co/99/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 17Co/110/2018 z 8.11.2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/403/2016 z 27.3.2018, sp. zn. 24Co/189/2018 z 6.3.2019 atď..

21. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovat' zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprelí účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by tak došlo k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

22. Na doplnenie odvolací súd ešte uvádza, že veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi

vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ako už bolo uvedené, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda reakciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa ako aj postavenia veriteľa sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky z predpokladom čo najvyššieho zisku, z tohto dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, či ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Veriteľ v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojím záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v takomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

23. Žalobca ďalej nesúhlasil ani so zamietnutím žaloby v časti uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania zo zmluvného úroku z úveru, keďže žiadne zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje.

24. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

25. Čo sa týka námietky žalobcu o nepriznaní úroku z omeškania z úroku z úveru ku dňu zosplatnenia, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že nie je možné priznať príslušenstvo z príslušenstva, keďže úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú podľa ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, teda príslušenstvom istiny. Je totiž nevyhnutné rozdeľovať medzi hlavným peňažným záväzkovým vzťahom a vedľajším záväzkovým vzťahom. Kým hlavným záväzkovým vzťahom je kauza, ktorá smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastke peňazí, vedľajším je vzťah úrokový, ktorý je vzťahom akcesorickým. Zánikom hlavného záväzku zaniká aj akcesorický záväzok úrokový a pretrváva iba povinnosť zaplatiť už nárokovateľné úroky. Tým, že dlžník včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Ani jeden z uvedených kódexov neumožňuje priznať majetkovú sankciu pre prípad omeškania sa s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva neplynie ani z dikcie ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (obdobne rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky v rozsudku sp. zn. 35Obo 101/2002 z 24.3.2004). Úroky z omeškania totiž nie sú súčasťou pohľadávky. Z toho potom i Najvyšší súd Slovenskej republiky vyvodil záver, že oneskoreným zaplatením úrokov nevzniká právo na ďalšie úroky z omeškania (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka) (R 70/1995). Podľa judikatúry Občiansky ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (Rc 5/2006).

26. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie úroku po zosplatnení úveru a v časti úroku z omeškania z úroku.

27. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad. Súd prvej inštancie správne právne vec v zamietajúcom výroku v napadnutej časti posúdil. Zo žiadneho ustanovenia všeobecne záväzných predpisov nevyplýva totiž pravidlo, podľa ktorého má dlžník v spotrebiteľskom vzťahu povinnosť platiť cenu služby v podobe úrokov aj za obdobie po splatnosti pohľadávky a povinnosť platiť úrok z omeškania pre prípad omeškania s platením úroku. Neprávne právne posúdenie zamietnutých nárokov na zaplatenie príslušenstva

namietané žalobcom je neopodstatnené. Súd prvej inštancie v danom prípade v napadnutej časti zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie vec správne právne posúdil. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je naplnený.

28. Vo vzťahu k výroku III. o nároku na náhradu trov konania žalobca v odvolaní neuviedol žiadne zdôvodnenie. Nakoľko odvolací súd považuje preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku v napadnutej časti za vecne správny, keď žalobca žiadnym relevantným spôsobom správnosť výroku o nároku na náhradu trov konania v rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajúceho z tzv. zásady úspechu nespochybnil (v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti), nie je jeho odvolanie opodstatnené.

29. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku II. v napadnutej časti o zaplatenie úroku vo výške 17,90 % ročne zo sumy 3.798,16 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 273,03 eur od 22.8.2014 do zaplatenia a v napadnutom výroku III. o nároku na náhradu trov konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

31. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).